

Številka: 06000-9/2022-2
Datum: 16. maj 2022

ZADEVA: OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM V ZVEZI S POLLETNIMI POROČILI

Spoštovani,

ruska invazija na Ukrajino in sankcije, uvedene proti Rusiji in Belorusiji, predstavljajo velike izzive za poslovne dejavnosti in vnašajo visoko stopnjo negotovosti glede pričakovanega razvoja teh dejavnosti in s tem povezanih negativnih učinkov na gospodarski in finančni sistem, tako na evropski kot na širši mednarodni ravni. S tem povezano ter z namenom spodbujanja preglednosti in dosledne uporabe evropskih zahtev glede informacij **v polletnih poročilih za poročevalsko obdobje 2022 v zvezi z rusko invazijo na Ukrajino** je ESMA¹, ob sodelovanju oz. podpori nadzornih institucij posameznih držav članic EU, objavila usmeritve², na katere vas Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju Agencija) napotuje s to Okrožnico.

Agencija vas vljudno naproša, da se seznanite z usmeritvami oziroma da nanje opozorite sodelavce, ki povezano s statusom javne družbe, s katere vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, v okviru vaše družbe prihajajo v stik s temami, ki jih Okrožnica naslavlja.

A. Posledice ruske invazije na Ukrajino na polletna finančna (računovodska) poročila

V tem dokumentu so pripravljene usmeritve glede priprave **polletnih računovodskih izkazov** v skladu z računovodskimi standardi MSRP za poročevalska obdobja 2022 (predvsem za polletna poročila v zvezi z MRS³ 34, pri čemer pa usmeritve veljajo tudi za letna poročila v zvezi z MRS 1).

Izdajatelji naj:

- zagotovijo informacije, ki so koristne za uporabnike in ustrezno odražajo trenutni in, kolikor je mogoče, pričakovani vpliv ruske invazije na Ukrajino na finančni položaj, uspešnost in denarne tokove izdajateljev;
- podajo informacije o prepoznavanju glavnih tveganj in negotovosti, ki so jim izpostavljeni izdajatelji;
- relevantne informacije (vključno s pričakovanimi kreditnimi izgubami ali izpostavljenostmi do prizadetih trgov) vključijo v eno samo obvestilo – ali pa zgotovijo ustrezno sklicevanje;
- razkritja prilagodijo vplivom, ki jih ima invazija na njih (torej izdajatelji, ki niso izpostavljeni, naj to pojasnijo, hkrati pa izdajatelji, ki so invaziji zelo izpostavljeni, naj pojasnijo v katerih delih ali v celoti);

¹ European Securities and Markets Authority

² https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-1277_public_statement_on_half-yearly_financial_reports_in_relation_to_russias_invasion_of_ukraine.pdf

³ MRS in MSRP kot so določeni z [Uredbo 1606/2002/ES](#) in [Uredbo 1126/2008/ES](#).

- skrbno preučijo vpliv vseh pomembnih dogodkov po koncu poročevalskega obdobja na njihove računovodske izkaze in zagotovijo ustrezna razkritja v skladu s 16.A(h) členom MRS 34;
- upoštevajo specifične usmeritve v nadaljevanju te Okrožnice.

ESMA spodbuja revizijske komisije (poleg ostalih poslovnih, upravnih in nadzornih organov), naj okrepijo svojo nadzorno vlogo, ki je ključna za prispevanje k visokokakovostnim polletnim finančnim poročilom.

(i) Uporaba MRS 34 – Polletni računovodski izkazi

Obseg razkritih informacij mora biti sorazmeren s ciljem zagotavljanja najnovejših informacij (glede na zadnje dostopne računovodske informacije) vključno z razkrivanjem **novih dejavnosti, dogodkov in okoliščin**, ki niso bile zajete v zadnjih letnih računovodskih izkazih (6. člen MRS 34). Npr. izdajatelji, ki so znatno izpostavljeni trgom Rusije, Belorusije in Ukrajine in/ali so bistveno izpostavljeni trgom z nekaterimi surovinami (npr. energetski ali kmetijski sektor), posledice ruske invazije na Ukrajino predstavljajo **pomemben dogodek v skladu z odstavki 15–15C MRS 34**.

ESMA poziva izdajatelje, naj prilagodijo in morebiti razširijo raven podrobnosti informacij v polletnih računovodskih izkazih (npr. zagotovijo razčlenitev sredstev in obveznosti, ki bi lahko bila izpostavljena ruski invaziji na Ukrajino in sankcijam).

ESMA poudarja, da 17. in 31. člen MRS 1 zahtevata razkritja **poleg tistih, ki jih zahtevajo posamezni MSRP – torej tudi poleg minimalnih razkritij, ki jih zahteva MRS 34**, kadar je potrebno, da se omogoči uporabniku razumevanje vpliva določenih transakcij, drugih dogodkov in pogojev; **tako so lahko nekatera razkritja, ki jih običajno zahtevajo posamezni MSRP za letne računovodske izkaze, morda potrebna za zagotovitev ustreznih informacij tudi v polletnih izkazih.**

(ii) Razkritja pomembnih presoj, negotovosti in predpostavka delujočega podjetja povezana z rusko invazijo na Ukrajino

Ruska invazija na Ukrajino je vnesla veliko negotovost pri poslovanju, pri čemer se lahko pojavi znatno tveganje pomembnih prilagoditev knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti. V teh primerih ESMA poziva izdajatelje, naj posodobijo oceno, ki je bila pripravljena ob koncu leta o pomembnih presojah, o predpostavkah glede prihodnosti in drugih glavnih virih negotovosti ocen, kot je določeno v skladu s 122. in 125. členom MRS 1.

Člen 16A(d) MRS 34 zahteva razkritja narave in zneska sprememb ocen zneskov, o katerih je bilo poročano v prejšnjih medletnih poročevalskih obdobjih tekočega poslovnega leta ali v prejšnjih poslovnih letih.

ESMA opozarja izdajatelje na pomen posodabljanja razkritij v zvezi z analizami občutljivosti (npr. z razširitvijo obsega razumno možnih sprememb ključnih predpostavk ali ponovne ocene predpostavk, ki se uporabljajo pri, na primer, določanju ocen denarnih tokov). Razkritje analize občutljivosti je še posebej pomembno v okviru testiranja oslabitve sredstev.

Negotovosti, ki izhajajo iz ruske invazije na Ukrajino, lahko v nekaterih primerih vzbudijo dvom o zmožnosti javne družbe, da nadaljuje z delovanjem. V zvezi s tem ESMA opominja, da se **predpostavka o delujočem podjetju ocenjuje na ravni skupine**. Če je predpostavka o delujočem podjetju na ravni skupine ustrezna, so konsolidirani računovodski izkazi pripravljeni

na podlagi načela delujočega podjetja, tudi če obstaja bistven dvom o sposobnosti odvisne družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Če obstajajo bistvene negotovosti, povezane s predpostavko delujočega podjetja na ravni skupine, podjetje te negotovosti razkrije v skladu s 25. členom MRS 1. V zvezi s tem ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji razkrili tudi zneske pomembnih denarnih sredstev in ustreznikov, ki niso na voljo za uporabo v skupini.

(iii) Oslabitev nefinančnih sredstev

Izdajatelji morajo v skladu z 9. in 12. členom MRS 36 (Oslabitev sredstev) oceniti ali obstajajo znaki, da je sredstvo v obsegu MRS 36 (npr. opredmetena sredstva, dobro ime, neopredmetena sredstva, pravica do uporabe) lahko oslabiljeno z upoštevanjem notranjih in zunanjih virov informacij, **pri čemer morajo upoštevati tudi vpliv ruske invazije na Ukrajino** (neposreden in posreden). ESMA torej pričakuje, da se bodo odločitve o opustitvi, odtujitvi, prekinitvi poslovanja ali sprememb naložb v Ukrajini, Rusiji ali Belorusiji upoštevale pri ocenjevanju, **ali je potrebno pripoznavanje oslabitev in/ali odpis sredstev.**

Kazalnike oslabitve v zvezi z deleži, obračunanimi po kapitalski metodi (kot so pridružena podjetja in skupni podvigi), je potrebno oceniti v skladu z odstavki 40 in 41A–41C MRS 28 (Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige); test oslabitve je potrebno opraviti z uporabo MRS 36.

ESMA ugotavlja, da je za določitev nadomestljive vrednosti v trenutnem negotovem okolju potrebna **skrbna ocena projekcij denarnih tokov**. Te lahko zahtevajo, zlasti v trenutnih okoliščinah in odvisno od stopnje tveganja, povezanega s preizkušenimi sredstvi, upoštevanje **več scenarijev**. Ponderiranje različnih scenarijev je potrebno uskladiti na podlagi ocen in predpostavk (npr. projekcije denarnih tokov in predpostavke bo morda treba posodobiti, da bodo te odražale trende, povezane z zmanjšanjem prihodkov in/ali povečanjem stroškov proizvodnje, kot so povišanje stroškov energije).

ESMA zlasti poziva k doslednosti med (i) projekcijami denarnih tokov in predpostavkami, uporabljenimi za testiranje oslabitve, in (ii) kakršnimi koli spremembami ali napovedanimi spremembami strateških načrtov zaradi ruske invazije na Ukrajino in njenih posledic (npr. dezinvestiranja).

ESMA poudarja, da v skladu s 55. in 56. členom MRS 36 diskontne stopnje, uporabljene pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi, odražajo trenutne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, značilna za sredstvo, ki se testira, ter izključujejo tveganja in negotovosti, ki so bili že upoštevani pri predvidenih denarnih tokovih.

V zvezi s tem ESMA ugotavlja, **da je ruska invazija na Ukrajino morda vplivala na obrestne mere in inflacijske trende**. Posledično bo morda potrebno **posodobiti diskontno stopnjo**, uporabljeno za določitev nadomestljive vrednosti, da bo odražala ta gibanja, razen če so bili prihodnji denarni tokovi prilagojeni za učinek teh tveganj (z uporabo različnih scenarijev).

ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji razkrili pojasnila glede bistvenih sprememb predpostavk, če obstajajo, v primerjavi z zadnjimi opravljenimi testi slabitev (vključno z različnimi scenariji in njihovimi utežmi).

(iv) Oslabitev finančnih instrumentov in druga finančna tveganja

Pri ocenjevanju oslabitve dolžniških vrednostnih papirjev, posojil, terjatev in pogodbenih sredstev bodo družbe morda morale upoštevati učinek povzročenih dogodkov in **ali je prišlo**

do znatnega povečanja kreditnega tveganja (SICR) in vpliva na merjenje pričakovanih kreditnih izgub (ECL) ob upoštevanju informacij, ki so usmerjene v prihodnost.

Izdajatelji, ki se v veliki meri zanašajo na pretekle informacije, bi morali upoštevati zahteve odstavka B5.5.52 MSRP 9 (Finančni instrumenti) in **skrbno ponovno oceniti, ali njihovi modeli za merjenje ECL odražajo vpliv invazije in z njo povezanih dogodkov na kreditno tveganje in merjenje ECL.** Če se izdajatelji srečujejo s težavami pri prepoznavanju učinkov invazije na ravni posameznega instrumenta, bo morda potrebno oceno opraviti na skupinski osnovi (torej na skupini ali podskupini finančnih instrumentov).

ESMA ugotavlja, da bi za **nefinančne izdajatelje**, lahko (nastala) neplačila dolžnikov, vplivala na merjenje ECL za terjatve do kupcev in pogodbeno sredstva, pripoznana z uporabo MSRP 15 (Prihodki iz pogodb s kupci).

ESMA poudarja, da to lahko vpliva tudi na gotovosti ostale kreditne sposobnosti, ki jo predstavljajo npr. finančne garancije. Izdajatelji morajo zato skrbno **analizirati pogoje kreditnih zavarovanj in oceniti možne računovodske učinke**, vključno z učinki na merjenje ECL, ki je odvisno od tega, ali se zavarovanja štejejo za sestavni del pogodbenih pogojev povezanih finančnih sredstev ali ne, in ali so pripoznane ločeno s strani izdajatelja. Poleg tega bodo morda morali izdajatelji razmisliti o možnem vplivu na instrumente za varovanje pred tveganjem, torej ali so varovane napovedane transakcije še vedno zelo verjetne.

ESMA opozarja izdajatelje, naj upoštevajo zahteve iz MSRP 7 (Finančni instrumenti: razkritja). Pričakuje se, da bodo izdajatelji **zagotovili zadostno preglednost** glede svoje pomembne izpostavljenosti kreditnim, likvidnostnim, valutnim (ruski rubelj), blagovnim in drugim tveganjem ter s tem povezano občutljivostjo, vključno z učinki na ECL v zvezi z njihovimi naložbami, na katere vpliva invazija. Razkritja lahko vključujejo tudi vpliv dejavnosti izdajateljev za varovanje pred tveganjem. V zvezi s transakcijami z izvedenimi instrumenti ESMA ugotavlja, da lahko povečana nestanovitnost na finančnih trgih povzroči **pomembne denarne odlive, ki so posledica pozivov k dodatnim kritjem.**

ESMA poudarja **pomen razkritij analize občutljivosti** v zvezi z valutnim tveganjem, blagovnim tveganjem ali drugimi vrstami tržnega tveganja na ustrezni ravni razčlenitve. Poleg tega bi morali izdajatelji razmisliti o zagotavljanju razkritij, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov omogočila razumevanje vpliva izboljšav kreditne sposobnosti na ECL.

(v) Izguba nadzora ali pomembnega vpliva

Zaradi ruske invazije na Ukrajino bodo morda morali izdajatelji za namen vmesnih računovodskih izkazov ponovno oceniti, ali **še vedno obvladujejo naložbe v podjetja**, ki se nahajajo v prizadetih regijah v skladu s 6. in 7. členom MSRP 10 (Konsolidirani računovodski izkazi), pomemben vpliv, kot je predpisano v 5. in 6. členu MRS 28 ali skupno obvladovanje, kot je opredeljeno v 7. členu MSRP 11 (Skupni aranžmaji).

Izdajatelji bi morali skrbno pretehtati ali je zaradi ruske invazije na Ukrajino ali naloženih sankcij prišlo do sprememb dejstev in okoliščin, ki lahko **znatno omejijo njihovo zmožnost uveljavljanja njihovih pravic ali določb o upravljanju** v zvezi s hčerinsko družbo, pridruženo družbo ali skupnim dogovorom. V zvezi s tem ESMA ugotavlja, da odločitev o opustitvi dejavnosti na prizadetih območjih, omejitvah dostopa do informacij ali uporabe finančnih virov **morda ne vodijo nujno do izgube nadzora ali pomembnega vpliva na naložbe.**

ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji zagotovili, v skladu s cilji in zahtevami MSRP 12 (Razkritje deležev v drugih podjetjih), podrobna pojasnila v zvezi s kakršnimi koli spremembami njihove

ocene obvladovanja, skupnega nadzora in/ali pomembnega vpliva in glede tega, ali menijo, da je bil izgubljen nadzor, skupni nadzor ali pomemben vpliv.

(vi) Druge zahteve po razkritjih, ki se uporabljajo za polletne računovodske izkaze

Poleg zgoraj izrecno omenjenih postavk ESMA poudarja, da bi morali izdajatelji razmisliti, ali so druge zahteve v MSRP pomembne tudi v okviru njihovega polletnega računovodskega poročanja. Te zahteve vključujejo, vendar niso omejene na:

- priznavanje terjatev za odloženi davek v skladu z MRS 12 (Davek iz dobička),
- merjenje poštene vrednosti v skladu z MSRP 13 (Merjenje poštene vrednosti),
- ponovno merjenje poslov v tuji valuti in prevajanje računovodskih izkazov v tuji valuti v skladu z MSRP 13,
- ponovno merjenje poslov v tuji valuti in prevajanje računovodskih izkazov v tuji valuti v skladu z MRS 21 (Učinki sprememb deviznih tečajev),
- rezervacij in kočljivih pogodb v skladu z MRS 37 (Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva) ter obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

B. Posledice ruske invazije na Ukrajino na vmesna poslovna poročila

ESMA poziva k doslednemu razkrivanju informacij v okviru **polletnih poslovnih poročil in v polletnih računovodskih izkazih**. Poleg tega tudi priporoča, da izdajatelji v svojih vmesnih poslovnih poročilih, v kolikor je to mogoče, zagotovijo podrobne in specifične informacije:

- a) **neposredni in posredni vpliv**, ki sta ga imela ruska invazija na Ukrajino in uvedene sankcije na njihovo strateško usmeritev in cilje, poslovanje, finančno uspešnost, finančni položaj in denarne tokove (zlasti podrobnosti o likvidnostnem položaju izdajatelja in njegovem upravljanju likvidnostnega tveganja, strategija, zmanjšanje prihodkov, motnje v dobavni verigi in/ali negotovosti glede proizvodnje, izpostavljenosti trgov, vplivi na zaposlene);
- b) **ukrepe, sprejete za obravnavanje in ublažitev** neposrednih in/ali posrednih vplivov ruske invazije na Ukrajino ter sankcij, ki vplivajo na izdajateljevo delovanje in uspešnost ter ostale informacije izdajatelja kot so npr.: informacije o tem ali so izdajatelji zaprosili ali nameravajo zaprositi za ukrepe državne podpore, podrobnosti o naravi, zneskih in pogojih takšne pomoči, strategijo varovanja pred tveganjem, ukrepov, sprejetih za obravnavo kibernetne varnosti in
- c) **pričakovani prihodnji vpliv** na finančno uspešnost izdajatelja, finančni položaj in denarne tokove, povezana tveganja in nepredvidene ukrepe, načrtovane za ublažitev pričakovanega prihodnjega vpliva ter ugotovljena tveganja in negotovosti.

Izdajatelji bi morali vključiti tudi informacije o izvedenih ocenah, presojah ter predpostavkah, uporabljenih za določitev prihodnjega vpliva ruske invazije na Ukrajino na poslovanje izdajatelja in negotovostih, ki so vplivale na ocene in strategijo izdajatelja.

ESMA na koncu opozarja izdajatelje, da v skladu z odstavkom 15B(j) MRS 34 in členom 5(4) Transparentne direktive⁴ vmesno poročilo **vključuje tudi opis pomembnih poslov s povezanimi osebami**. Prav tako ESMA izdajatelje spodbuja, da zagotovijo preglednost

⁴ Direktiva 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o uskladitvi zahtev v zvezi s preglednostjo informacij o izdajateljih, katerih vrednostni papirji so sprejeti v trgovanje na reguliranem trgu, in o spremembah Direktive 2001/34/ES (Transparentna direktiva).

transakcij povezanih oseb s podjetji in posamezniki, ki so podvrženi sankcijam, in razkrijejo, kako te sankcije vplivajo na poslovanje izdajateljev.

C. ZAKLJUČEK

Za morebitna vprašanja v zvezi s to Okrožnico ali poročanjem javnih družb na splošno so vam preko elektronskega naslova na voljo Tanja Gorše (Tanja.Gorse@atvp.si), Nataša Čop (Natasa.Cop@atvp.si) in mag. Urška Travner (Urška.Travner@atvp.si). Pokličete nas lahko tudi na telefonsko številko 01/ 28 00 400.

S spoštovanjem.

Pripravile:

Tanja Lovka, mag.
mag. Urška Travner
Tanja Gorše, mag.
Nataša Čop, mag.

Anka Čadež
direktorica

Poslati:

- javnim družbam na elektronske naslove